

— V nedeljo se je zbralo več gospodov v mestni dvorani, da so se posvetovali o ustanovitvi „katoliškega društva.“ Po vvodnem govoru g. grofa Wurmb-Brand-a se je sklenilo: 1) izvoliti odbor deveterih, da izdelajo pravila; 2) vsa oznanila priobčiti v „Danici“, „Novicah“ in „Triglavu“. „Tagblatt-u“ se je enoglasno odgovorilo, da katolično društvo med svoje nasprotnike edino le šteje „protikatoličane“ in „brezverce.“

— „Danica“ piše, da je unidan c. k. deželna sodnija tudi iz ljubljanske knezoškofijske pisarnice po storjenem protestu vzela nekaj pisem, ki zadevajo sodbe v zakonskih rečeh.

— „Zukunft“ toži, da c. k. deželna vlada na Štajarskem vsled interpelacije slovenskih štajarskih poslancev v deželnem zboru popraša c. kr. uradnike zlasti sodniške, ali bi se mogoče kaj več v slovenskem jeziku uradovati. Lahko si mislimo, kako bo odgovorila saj večina teh gospodov, katerim je pravilni slovenski jezik — španski jezik. Kdo bi verjel, da je le mogoče dandanes slišati takih besed „dobre kranjščine“, kakor smo jih slišali unidan iz ust nekega predsednika sodniške obravnave, na priliko: „švoh um“, „erschwerungsgrundi“, „uržahi“, „štrafenga“ itd.!! Ako bojo taki možje sodili zmožnost slovenskega jezika, bode §. 19. državljanskih postav od smrti vstal še le — na sodni dan.

— Naše gospé in gospodičine prav pridno domá in v čitalnici izdelujejo oblačila za uboge otroke. Ako se odpre še kaj dobrotljivih rok, utegne morebiti kakih 100 obdarovanih biti.

— Magistrat je kaj čudno nalogo dal gospodom mestnim okrajnikom, namreč to, naj mu naznanijo breje kobile v mestu in predmestjih. Morebiti, da ga „Laib. Zeit.“ pohvali tudi za to; mi pa mislimo, da okrajnim predstojnikom ne pristaja taka služba in da prava pot bila bi ta, da se magistrat obrne do žebčarjev v Selo, kjer bode izvedel gospodarje, ki so imeli kobile doli, in potem naj te popraša, kako in kaj.

— Poslednja „Sokolova veselica“ pod vodstvom g. J. Tisen-a je bila jako zanimiva. Obilni poslušalci so navdušeno ploskali deklamaciji, pesmam, igri na citrah, glediščini igri, entuziazem je pa došel do vrhunca, ko je humoristični brencelj gg. ravnatelja večera in Alešoyeca med veselo skupščino brencal.

— Čitalnica v združbi z dramatičnim društvom napravi prihodnjo nedeljo slovesno besedo na čast rojstnemu dnevu Franceta Preširna. Program tej besedi je: 1) „Molitev“ — iz opere „Mozes v Egiptu“ od Rossini-a, za samospeve in zbor z glasovirom. 2) „V spomin Preširnu“, deklamacija. 3) „Spomlad“ in pa „Lahko noč“ — samospeva za sopran z glasovirom, zložil dr. B. Ipavec. (Slišali bomo pri tej priliki prvokrat mlado gospodičino pevačico). 4) „La tene rezza“ (milosrčnost), kvintet za dve gosli, violo, violoncello in glasovir od Mošeles-a. 5) „Pevčeva kletev“, balada za bariton z glasovirom od Esser-a. 6) „Svoji svojim“, zbor od K. Bendl-a. — Drugi del besede je dramatično složen Preširnov „Krst pri Savici.“

— Gosp. Kromer je dobil službo svetovalca pri c. kr. deželni nadsodnji graški. „Pressa“ in če se ne motimo tudi „Tagblatt“ z neko ostentacijo proglašata, da — „na strah“ narodni stranki ostane gosp. Kromer še vprihodnje deželni poslanec za Kranjsko. Ta fraza „o strahu“ se nam ravno tako smešna zdí kakor je napitnica nedolžna, ki jo je nek mlad gospod bojé dr. Schaffer pri slovojemanju od gosp. Kromerja napil „manjšini“ deželnega zbora, za katero jej večina zborova nikakor

ne bode nevošljiva, kajti kdor tako malo pozná narod naš, kakor g. Schaffer, da misli, da nemška kazina reprezentira slovensko deželo kranjsko, tak naj le napiva, kolikor mu drago, svojim prijatom, da jih spravi v „gehobene Stimmung“; deželi je tak glas votel glas.

— Prof. Heinrich je poslal „Laib. Ztg.“ odgovor o zadevah, ki jih je prinesel „Slov. Nar.“ in za njim tudi naš list. Vmes med drugimi besedami, ki jih ne razumemo, potrjuje sam, da ni izmišljeno, kar mu je bilo po pravici očitano. Naj si tedaj deželni zbor to zapomni dobro, da ob svojem času stori, kar mu je dolžnost. Take reči se morejo rešiti le po zastopu deželnem.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Zbornica gospôska je po dvednevni razpravi skor enoglasno sprejela novo vojaško postavo tako, kakor jo je sklenila zbornica poslancev. V razgovorih je grof Wickenburg malal črne oblake na politično nebó in Ogré hvalil, da so odobrili to postavo; Schmerling ga je zavračal in potrebo miru povdarjal. Minister Giskra je gospode tolažil, češ, da ne bojo stroški tako silni, kakor si jih mislijo, ker vsi magazini so že polni monture. Na to se oglasi vojni minister v Peštu ter pravi, da rad pelje svojega častitega tovarša dr. Giskro po magazinih, da vidi, da so magazini res polni, — a take monture od 1866. leta, ktera ni za nič. Pri tej priliki je minister Giskra v gospôski zbornici povedal, da 24 milijonov gold. znaša denar, s katerim so starši svoje sinove — tudi še le po 2—3 leta stare — odkupili vojaščine. To je pač znamenje, kako priljubljena bode „kapitalu“ in „inteligenciji“ nova postava, po kateri mora vsak vojak biti. — Ogerski zbor je po težkem porodu enoglasno zavrgel postavo zaradi narodnosti, kakor jo je nasvetovala večina dotičnega odseka; z 267 glasovi proti 24 pa je padel tudi predlog manjščine; sprejel se je z veliko večino predlog Deakov, ki med unim in tem hodi srednjo pot. Ko je bila splošna razprava pri kraju, se vzdignejo srbski in rumunski poslanci, rekši, da se ne vdeležijo več razprav. In zapustili so dvorano, ko je Miletič že poprej te-le besede Magjarom zaklical: „Narodi se nikdar ne bojo potrpežljivo dali tlačiti od tujčeve péte, in če jih sila prižene do zadnjega, se bojo raji potopili v kak velik narod, ki ima veliko prihodnost. Narodno čutje je tako živo in močno, da se narodi raji za nekoliko časa vklonijo absolutizmu, kakor da bi žrtovali narodnost svojo. Temu priča so Nemci, ki se edinosti nemški na ljubo vklanajo Bismarkovemu regimentu. Nikdar nikoli se narodi ogerske krone ne bodo dali pomagjariti!“ — Le še dober teden, in sedanji deželni zbor ogerski se razpusti, in volitve bojo nove. To bode ravs in kavs! — Delegaciji končate svoje delo 6. dne t. m. Izbrisale ste dokaj iz ministerskega proračuna; al ostanejo še zmiraj veliki stroški.

Žitna cena

v Ljubljani 28. novembra 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 50 — banaške 5 fl. 20. — turšice 3 fl. 20. — soršice 3 fl. 60. — rži 3 fl. —. — ječmena 2 fl. 40. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 40. — ovsa 1 fl. 70 — Krompir 1 fl. —.

Kursi na Dunaji 1. decembra.

5% metaliki 58 fl. 70 kr. Ažijo srebra 116 fl. 40 kr.
Narodno posojilo 64 fl. 55 kr. Cekini 5 fl. 53 kr.